

HEJÉRMEGYEI NAPLÓ

Előfizetés helyben, vidéken:
1 óra 1:50 K 1 óra 2 K
1 évre 18 K 1 évre 24 K

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Székesfehérvár, Toldy u. 208. (1)
Felelős szerkesztő: Hajós József

Ki kell söprözni!

Ezt zengi most heteken át mindennap a Népszava a ezt nyafogja utána minden központi és vidéki kis és nagy jakab. Azon kérdésre, hogy mit kell olyan nagyon és sürgősen ki-söprözni, azt felelik: a hittant és az azt tanító papokat. A honnan kérdésre pedig azt a választ kapjuk, hogy az iskolából.

Nekünk fehérváriainak nagyon ismerős hangok ezek. Hét évvel ezelőtt pünkösdi napján egy Somogyi Béla nevű szábadkőmives zsidó tanár retyegte el ugyanezen ócskaságot a vasártéren s retyegett addig, míg Székesfehérvár népe torkára nem forrasztotta a szót. Somogyi ur impresszáriója, ki-kialtója és minisztránja akkor Steiner Jákó itteni ugyancsak zsidó ügyvéd volt, aki egybéként bankiférfi, háztulajdonos s mint ilyen burzosa a javából, míg melleszen szindgyi bizoi-sági tag és szociáldemokrata agitátor, ügyész és pártvezér. És hát miért ne? Ha Battyányi Ervin gróf az ő huszeret hoidas birtokával lehetett anarchista, talán Steiner Jákó is lehet az ő háztulajdonos és bankiférfi műveltségű proletár! Azt csak nem engedhetjük, hogy minden sportot a grókok foglaljanak le!

Szóval Steiner Jákó mint mákedvelő szociáldemokrata azt akarta s mint elvélhez lá férfin most is azt akarja a Népszava legényeivel együtt, hogy söpröztesék ki melőtt a papokkal együtt a hittan is az iskolából.

A hittantantás megszűntetése annyit jelentene, hogy adjuk át a teljes szülőnek és tudatlanságnak gyermekeinket, fejtessük el velük, hogy ők nem csak állatok, hanem örök, halhatatlan életre teremtényűek az Istennek. Annyit jelent, hogy szarjtsuk ki számukra a vigasztalás minden forrását a földön s ottunk ki az örök reménységnek minden szikráját a másik jobb életre. Annyit jelent, hogy legyenek még kol-dusabbak az életben s véglegesen nyomorultak a halálban.

De jó lesz itt egy dolgot megfigyelni: közismert dolog, hogy a katekizmus kisöprözését inscenizozó gyűlést annak idején az a Steiner Jákó kolompolta egybe, aki egyuttal a zsidó hitközponti iskolásoknak is el-moike, tehát nemcsak hű fia a zsinagógának, hanem vallásos,

és felekezete érdekében kifejezett bürgő működésével érdemeiket szerzett arra, hogy a zsinagóga őt pajzara emelje s a hitközponti iskola legfőbb irányítását s védelmét reá bizza: ebbe: az iskolában pedig nem heti két, hanem négy és még több óraban is tanítják a zsidó hittant. Tessék az értesítőjüket megnézni!

Munkásterveim, értesíték meg, hogy a jakabok csak a ti vallástokra utaznak. A vallás az hazugság, az imádság bolond-ság, de csak a gojok számára! Te buta és elmaradott vagy, ha gyanú merész menni, de ha a pártvezér hosszunapon birsalmát szagol és heti négy órai hittan-nal tömi a kis jakabcséméketet s a jövőd pártvezérpártintákat, az egészen más. A szardai Népszava ezt írja egy zárdai neve löntézetű leányrak: "... tedd le az imakönyvedet, az olvasó-dat, hadd félbe az üdvözlőgyök s mistyánkok gépies mormolá-sát. A jó Istenke nem lesz boi-dogabb, ha te naponta habo-rगतod azzal a fölösleges fohász-kodásokkal... papoknak való mesterség az, meg apácáknak. (A firkonci pünkösztnek csak ennyi fogalma van az imádsá-gról.) De ugye sohasem mondta még egy bochnerak se, hogy tedd le a szíjjaidat és vedd a sarokba a Talmudodat?!"

Steiner Jákótól sem fogjuk soha hallani, hogy csukjás be a zsidó iskolát és söprözzük ki a rabbit, mert hiszen akkor kiát-koznák sejt fajrokonsi hátsor aosa!

Látjátok, milyen komédia ez az egész vallásátlenes izgatás. Sajnos, hogy ebben a komédia-ban a magyar keresztényi ma-nikádsádnak jutott a lágeon ran-ga ott madve szomorú szerepe.

Kra.

Magyar-osztrák és német csapatok egyidejűleg nyomultak be Odesszába. A románok az osztrák-magyar területen álltak, még megszállva tartott utolsó keskeny sávokat is kiirtették. A monarchia keleti része harmadfel esztendő háborújának nyomasztó sulya után ismét teljesen szabad. Odessza tegnapi délután óta a szövetségeseik kezében van. Mialatt nyugat felől német zászlósjak nyomultak előre, a teherpályaud-váron keresztül egy osztrák-ma-gyar hadosztálynak Zeidler Mani-réd vezérőrnagy vezetése alatt álló elővédje behatolt a városba — Olasz harctér: A Pasubia-tömb déli fensikáján levő olasz szikla-állást tegnapi nagy területen a levegőbe röpték. Aknáknak har-tása megsemmisítő volt. A romi területet osztagaink megszállták.

A hazatérők.

Készlő nagy események vá-rásában tessék a közfigyelem. A román békétárgyalások, a nyugati hátrétek lehető fejleményei, ideben a sok fontos ügy élen a választójog kérdése kölik le az általános érdeklődést. De aincs és nem lehet sem a küli, sem a belpolitikának annyi és olyan életbevágó ügy, hogy legmélegebb érdeklődésünkből jókora rész ne maradjon az orosz hadifogságból tömegesen hazatérők számára. Hiszen az érzelmi mozzanatoktól eltekint-ve, a legszárzabb politikai szempontból sem közömbös az, hogy miképpen tértek meg a messze idegenből hosszas távol-lét után visszakérülő honfi-társaink az itthon való állapo-toktat, még kevésebb pedig az, hogy minő tapasztalatokat, föl-fogást és hajlandóságot hoztak maguktal, fölvaralni, vagy föl-frissíteni a közvéleményt.

Mind a két tekintetben telje-sen megnyugtató, amit a haza-térőktől hallunk, amit lelkiyil-láguk felől megvisszatekintből és nyilatkozataikból megállapítha-tunk. Az a nép, amely a föl-nyomó ellenség fegyvereitől paratlan hősiességgel védte meg hazáját, az idegen eszméram-latok ostromát is felsőbbrege-lelki készítltséggel verte vissza, az itthon talált helyzetűek pe-dig még a kellemetlenségeibe is öszinte-könnyebb szívvel il-leszkedik bele, mint sok, akit egy pillanatra sem vert ki meg-sebőrti fészkből a világháboru. Amelyik megseontult, bennül körülök zúgolódás nélkül, sőt büszkén tűri a hazátal való nyomorúságot és tudja, hogy a haza gondoskodni fog az ő jó-vőjéről, amelyik meg épen ma-radt, nem habozik, ha kell, újra visszamenni a harctérre-mihelyt itthon egy kisse ki-pihente magát.

Az oroszországi állapotokról pedig fejésoválva beszél minden hazatérő.

— Bolond világ az; — mondta egy sebesült honvéd e sorok irójának — nincs ott se törvény, se rend, se becstület; nem biz-los ott senki vagyomna, de még az élete felől sem. Aztán ezt ők úgy hívják, hogy „szloboda“: szabadság, pedig csak ész nél-kül való duhajkodás biz az. Beh más a mi rendes sza-badságunk!

Bizony közügy, még pedig nagy és örvendetes, hogy a magyar nép nyugodt értelmét, rendszertetét nem zavarta meg a bolsevik maszlag.

HÍR

Sz. József napja. A Szemi-nárium templomában, melyet ren-dezen csak József templomnak mondanak, ez évben is a szokott ünnepélyességgel tartják meg a kati. Egyház fődéjének. Sz. Józsefnek napját 18.án, hetjén este 5 órakor ünnepi versenyre tess s az egész nyolcad. osztá-naponként ugyanakkor hittan. Kedden fél 10 órakor sz. beszéd, utána zenés nagy mise.

A papirügyek miniszteri biztosa. A kereskedelmiügyi miniszter Maty Ferenc dr. miniszteri tanácsost a papirügyek miniszteri biztosaává kinevezte.

A közlelmezési bizottság ülése. Pénteken délelőtti 11 órakor tartotta a közlelmezési bizottság rendes heti ülést, dr. Sára Gyula polgármester, mint a bizottság volt elnöke, hucsuott meleg szavakkal, Kovács A. Sándor úr. tanácsos új elnök pedig bebeszöntöl tartott. Az ülést legfontosabb tárgya a liszt-inőség volt. Az O. K. H. apilis hóra 8 vagon gabona és 3 vagon kukoricaüzletet utalt ki. E mennyiségből az ellátatlan lakos-ságra fejjenk A. kr. adható. Dr. Kerékes Lajos, h. polgármester ismertette az O. K. H.-nál a liszt-kontingens emelésére tett lépése-ket s közölte a miniszter legújabb megérkezett választát, melyben szó-szennit a következő áll: „figyel-meztetem, hogy semmi körülmé-nyek között többet ne kérjen, mert a lisztkontingens jelemzése tel-jesen kizárt dolog.“ A bizottság elhatározta, hogy a lisztinégéről a legközelebbi közgyűlést fájkeozatni fogja, mivel nem láll semmi mó-dol arra, hogy a szomorú állapo-lion segíthessen. A közgyűlés lesz tehát hivataly a bajon segíteni, ha lehet; de ez valószínűten. A burgonyára is baj van, mert már a város kistétele fogytán van, a Burgonya Központ által kiuttalt mennyiség pedig a sürgetesek da-cára is kevés. Erre való tekintettel a közlelmezés babkészetét apilis hóban jegyek ellenében a lakosság között megkezdő kiosztani.

A Hadsegélyző bizottság csütörtökön d. u. 5 órakor tartott ülést. Hucsuott Jenőné elnökléte men-letti. Egy csomó segélyt szavaztak meg s a folyó ügyeket intézték el. Elhatározták, hogy a jövőbe két hetenként csütörtökön d. u. fél 6 órakor tartanak ülést.

A népszövetség márciusi füzetalnek kiosztása vasárnap d. e. fél 11 órakor a Szeminárium földszinti helyiségében. Több cor-portvezető még a februáriakat sem vitte ki: Sziveskedjenek most együtt átvenni.

A Káth. Legényegylet ifjú sága vasárnap népszámlálási előadás keretében hazafias fölmegylyt rendez. Az ünnepély program-pontjai közt van „A magyar szabadságharc törlésének” vázlatos előadása, hazafias szindarab és szavalatok. Az előadás kezdete 6 órakor van a Legényegylet nagytermében.

Megszabadult az oroszoktól Walthin József 26-os vadász az orosz fogságból szerencsésen megszabadult, jelenleg Lembergben a kórházban tartózkodik.

A Világ ez egy lap. Gutman Lajos nem lap, csak egy szatmári nőmen omen. Ez a Gutman de Szatmár minden széptetés nélkül leüldözött a Világot, hogy már királyt a szeme mit a hetes mácskányoktól a szerencsés házasság tviszszakapta szerencsés házasság és közben egyszerre a bölcsesség fogta nőit. Nagy csoda. Még nagyobb csoda, hogy egy gutmanlajos, keresztény temetőt lát és kis felteremtésével a legelőt legelőt, mikor ott Szatmárt anyai mindent láthatott volna, ha nem a városba tanácsmesterek botlik be. De az már nem csoda, hogy egy Gutman lesterelt észébe nem tér bele, hogy a nagy legényanya és a keresztén nő ne nagy és Kiszust meg a választójogát sem. Ez az sem csoda, hogy egy Gutman ilyenkor mind a tíz bölcsesség fogat belevágja udvariasan a keresztén nőibe. Hogy is volna Gutmantól ez csoda?

Jószívú emberekhez. Egy teljesen szegény, munkakeptelen beteg iparos munkás, kinek a felesége is beteg és kilenc tagu családdal bír, a nagy nehézségek közt képtelen a jószívú emberek segítségét kérni. Az adományokat továbbítja lapunk kiadóhivatala.

Drómeikről telefonbeszélgetés a föld körül. New Yorkban Graham Bell mérnök Brantfordban eladást tartott arról a drómeikről telefonkészítőkéről, amelynek segítségével közvetlen beszélgetés tudott folytatni Washingtonból Párisba, szerinte rövid idő kérdése, hogy a drómeikről telefonbeszélgetést az egész föld körül ki fogják terjesztetni. Drómeikről telefonbeszélgetést husz hat méter kilométer távolságra már korábban sikerült folytatni, ennél nagyobb távolságra azonban eddig nem tudták összekötni a létesíteni. Egy külön erre a célra szerkesztett telefonkészítők a drómeikről táviró módjára továbbítja a beszélgetést. Az amerikai hírt némi óvatossággal kell fogni, mert onnan mostanában igen sok blaff jelentés érkezett. Alexandre Graham Bell mérnök, mint a telefon feltalálója, illetve megteremtője, ismeretes, 1847 március 3-án született Edinburghban s maiban tanulmányait Londonban végezte. 1870-ben Kanadába vándorolt ki. Ez idő szerint Washingtonban él. Nagy felháborítást keltett 1875-ben azaz a telefonkészítőkével, amely telefon nélkül működött, 1875-ban találta föl a telefonon névű készüléket, amely a beszélgetést rövidebb távolságra fónysugárak segítségével közvetítette, amelyek se nélkülségre voltak. Eredetűzött csillámból vagy mikroszkópvüvegéből készült diatrófia-tűk

hátlapjára kell beszélni a lengeben keresztülmúló fény sugarakat tükrök segítségével visszaverik, a visszavert sugarakat pedig egy másik lencsét seleséssel veti, mely seleséssel ellenállóképessége a hanghullámoknak megfelelően változik, a verőállomás telephőnkészítésében pedig megfelelő áramnyag dozást idéz elő, amelynek hatása alatt a membrán rezeg. Lehetséges, hogy Bell a photophon javítása közben találta föl újabb készüléket.

Reggeli kávé helyett — köményes leves. A közlelmezési miniszter a tej mennyiség kímélése miatt március 15-étől április 15-ig éterjő időszakra megállapította a kávéházakban és a tejvó csarnokokban a tejnek és tejjel kevert italoknak kiszolgálását. A kávévok mindent megkísértek, hogy ezt a rendelkezést visszavonják. Kül dött ségei mentesíték a miniszterhez de a miniszter csupán ahhoz juttat hozzá, hogy a tiltórendeletet kiterjeszti a kávémentesekre és a cukrászdákra is. A kávévok arra gondolnak, hogy amíg a rendelkezés életben lesz, reggeli kávé helyett köményes magos levest főznek a közönségnek felszolgáláni. Természetesen tea és fekete kávé is rendelkezésre fog állani a kávéházi páblikumnak.

Az elveszett négyhetes börtny. Ilyen rendkívüli esetet is csak ilyen renkiült idő produktáhat. Már történt olyan, hogy lovák, disznók, batómiak elvesztek, de hogy 4 hetes börtny veszen el az anyatehén alól, az ritkaság. Szűcs András kovácsházai földműves a mul hét egyik reggelén kiment az istállóba, hogy megszoptattassa a 4 hetes borjut, de hiába kereste azt a anyatehén jászolában, az istállóban, az istálon kívül, sehol sem találja meg. Bizony a négyhetes istálon borjuból finom paprikás készült valahol.

Könyvismértetés.

A télkérdést képező „Többtermelés nemzeti organtzacioja” a kis gazdasági vasuti hálózat kiterjesztésével — egy eleitől végig libilincselő, gazdag és becses tartalmu szenzációs könyv. Egész közgazdasági jövőnknek átgondolt, szerkesztéses telomija. Lóker Andor ismert közgazdasági írónk messze előrevilágító munkáival gazdagította a nemzetet. Kitűzött célját fényesen oldotta meg. A nemzetgazdasági tudomány tengeréből ott és annyit merített, ami a többtermelés elérésére szükséges és elégséges. Nyom tudásával, széles gyakorlat, eles szemmel mutat rá minden kérdésre, mit lehet az országos többtermelési értekezlet szakszerű javaslatából, az új termelési rendszerben, a kis gazdasági vasut reformát üzemében végrehajtani, amelyet a gazdák — magukra hagyva — sohasem tudnának elérni. — Jelszava, — irányezsméje: ne vigyánk ki a jövőben semmit nyersen vagy feldolgozatlanul a külföldre, hanem dolgozzuk fel itthon minden ipari és kereske delmi árukká, — a nagyobb jóvedelem, a haszontöbblet azonnal itthon maradj az egész nemzet javára. A befektetés bőven kifizeti magát. Bizalmunk feléled, — hogy a kormány végre — az itt vázolt

nemzeti megújulás céljaira ki van minimális 100—200 millió koronát, — mint alapot — rendelkezésre fogja bocsátani ezen új nemzeti javakat termelőtől gazdasági kis vasuti hálózat megteremtésére — éppen Alföldünkben rejő kincsek jobb kihasználására, — amikor az osztrák földművelési miniszter, — az ezektől távol elmaradó: meiorációkra, — 3280 milliót irányzott elő. A háboru minifrdós óriási terhet másnént elviselni lehetetlen.

Olvassa mindenki el ezen tanulságos — alapvető új irányokat kijelölő könyvet, — és legyen mindenki apostola és követője a nemzet ezen megújulásának. Ezen könyv mindenütt és lapunk kiadóhivatalában is megrendelhető. Ára 8 korona. A szerzői — Budapest, Ráday utca 31. szin- tén megrendelhető. A könyvet, a: „Stephanum” nyomda, szives illusztrációval díszesen állította ki.

Köhögés ellen kitűnően bevált házi szer a Störk-pasztila. Egy doboz ára 150 korona. Kapható: Szűcs Róbert Károly király téri gyógyszerüzében.

Székesfehérvár szab. kir. városa gazdasági munkabizottságától.

3060|1918. szám.

Hirdetmény.

Felhívom azon munkaadókat, akiknek orosz hadifoglyok vannak munkára kiadva, hogy a hadifoglyaikat folyó hó 17. napjának délelőtt 8 órájára a városháza udvarán tartandó szömlére vezessék elő.

Szefehérvár 1918. márc. 12.
Bajó Sándor s. k.
városi hadifogoly ügyelti tiszt.

APRÓHÍRDETESEK

Baromfi tenyésztőt keres április hó 1-ére gróf Széchenyi Victor ur Oméltósága sárpentelei gazda sága, fizetése teljes ellátás, külön lakás, fűtés és világítással 40 kor. havonta. Baromfilyesztéshez érő falusi földműves fiatalabb hadiözevgye esetleg egy gyermekkel jelentkezhettek infézőségről, Sárpentele Fejérmegyé.

Nagyobb mennyiségű foglyakarót ajánlhatunk tagjainknak. Előjegyzéseket a hivatalos órák alatt elfogadjunk. Székesfehérvár Hiteleszövetkezet.

Nyári lakást keresek az öreghegyi szőlőben — két szoba, konyha, — kerttel 3 hónapra. Ajánlatokat ár megjelöléssel a kiadóhivatalba.

Bika, magbikának is alkalmas simeithat eladó. Széchenyi utca 100. sz.

Egy 5 okrályos jókarban levő szőlő, gazdálkodásra alkalmas épülettel eladó. Tudakozni B. Horváth Józsefnél, Maroshegy lehet.

Kifutóink felvétélnék Knazóvitzky divatruházában.

Takarományrépa több száz métermázsá akár kicsinyben, akár nagyban Kisfalúpusztán eladó.

Ruhafesték, minden színben, kipróbált jó minőségű csomagja 50 fillér. Kereskedőknek 300 csomag K 94 — frankó utánvétellel szállít Friedmann Hermann, Szatmár, Deák tér 68.

Székesfehérvár szab. kir. városa gazdasági munkabizottságától.

3061|1918. szám.

Hatósági hírdetmény.

A m. kir. honvédelmi miniszterium a szatmári veterán munkások elosztására kincstári javakat ad a gazda háztartás megrendelésére. A lovak hámszámossal ellátva és 2 lovanant egy loápolóval adtak ki. Kincstári lovakat csak az a gazda vehet igénybe, aki azokat megfelelő erőállapotban tudja fenntartani.

A loápolók a munkában részt vesznek és a helyben érvényes napszámber kapják, viszont a kincstár a gazdának minden loápoló után napi 3 korona ételmezési költséget térít meg.

Azon gazdák akik kincstári lovakat óhajtanak igénybe venni folyó hó 18-ig lejárthatóknak a gazdasági ügyelőség hivatalos helyiségében. (Szógyón-Mariéh ház I. emelet 4. sz.)

Székesfehérvár, 1918. márc. 12.

Dr. Saára Gyula s. k.
polgármester, elnök.

Arónia-színház

Szombaton és vasárnap, március hó 16 és 17-én:

Közkívánatra!
AZ OBSITOS.
Népszimnű 4 felvonásban.
Remék kiegészítő műsor.
Eldőadások fél 7 és fél 9 órakor.
Vasárnap 3, 5, 7 és 9 órakor.
Rendes helyárak.

Főtisztelő

Plebániák részére!
Ajánlom elsorendű viaszgyertyáimat, valamint husvóti

paskalgyertyára megrendelést elfogadok.

Tóth Kálmán,
bábos.

Székesfehérvár
Kossuth-utca 2. sz.

Apolló-színház

Péntek, szombat, vasárnap, március hó 15, 16 és 17-én:

A VÖRÖS SAMSON.
Dráma 5 fejezetben.
Főszereplők:
Csortos Gyula, Lenkffy Ica, Uray Tivadár.
Eldőadások pénteken, és szombaton fél 7 és fél 9 órakor. Vasárnap 3, 5, 7 és 9 órakor.
Rendes helyárak.